

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 49/2020)

София, 9 декември 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 03.12.2020 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно.....	3
1.2	Площи и производство на тютюн.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци.....	4
1.4	Площи и производство на зеле и оранжерийни домати и краставици	4
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци.....	7
4.	Цени.....	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци.....	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 03.12.2020 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

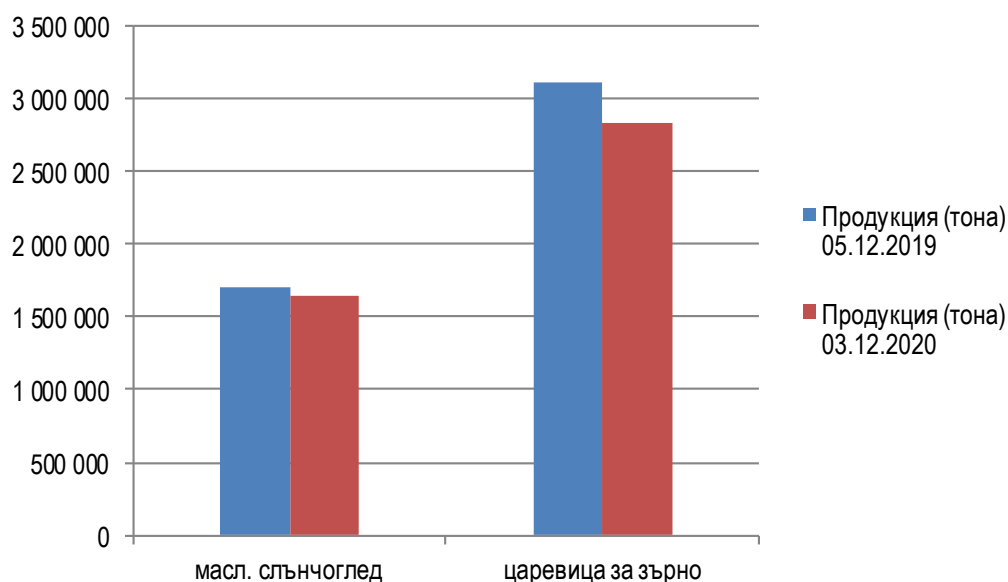
По оперативни данни, към 3 декември 2020 г. жътвата на маслодаен слънчоглед и царевица за зърно в страната е приключила на 100%. Добитите количества от двете култури - 1 643,7 хил. тона слънчоглед и 2 826,1 хил. тона царевица, са съответно с 3,9% и 9,3% по-малко на годишна база, като по-големият размер засети площи отчасти компенсира понижението на средните добиви.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 03.12.2020 г.

	03.12.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	809 563	809 563	100,0%	1 643 706	203	8,9%	8,9%	-3,9%	-11,7%
царевица за зърно	572 417	572 417	100,0%	2 826 096	494	25,6%	26,1%	-9,3%	-28,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 03.12.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Последните данни за реколтата от трите основни типа тютюн сочат намаление на продукцията с между 18,1% и 44,7% спрямо миналата година. При Ориенталския тютюн това се дължи главно на по-малкото засадени и реколтирани площи, а при типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ се отчита и съществено по-нисък среден добив.

Площи и производство на тютюн към 03.12.2020 г.

	03.12.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 578	3 881	151	-15,4%	-16,6%	-18,1%	-1,3%
Тютюн-Вирджиния	1 259	1 259	1 601	127	-31,4%	-24,0%	-39,0%	-20,1%
Тютюн-Бърлей	280	269	516	192	-21,8%	-24,9%	-44,7%	-26,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

Вследствие на съчетание от увеличение както на реколтираните площи, така и на средния добив, към 3 декември 2020 г. продукцията от картофи бележи ръст от близо 30% спрямо година по-рано. Същевременно, при производството на полски домати се наблюдава намаление с 23,2%.

Площи и производство на зеленчуци към 03.12.2020 г.

	03.12.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	11 431	11 271	191 313	1 697	11,2%	9,9%	29,7%	18,0%
домати на открито	2 862	2 862	51 236	1 790	-16,9%	-16,1%	-23,2%	-8,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Данните за реколтирани площи с картофи в бюлетин 48 са коригирани.

1.4 Площи и производство на зеле и оранжерийни домати и краставици

До момента в оранжериите са произведени 40 152 тона домати и 45 257 тона краставици.

Добити са 29 244 тона зеле от открити площи.

Площи и производство от зеле и оранжерийни домати и краставици към 03.12.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжери	454	519*	40 152	7 736
краставици в оранжери	276	447*	45 257	10 125
зеле	1 359	1 224	29 244	2 389

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

Прибирането на реколтата от трайни насаждения е към своя край. На този етап добитото количество сливи е с 34,7% над миналогодишното, поради увеличение както на площите, така и на средния добив. По-съществено намаление на годишна база се отчита при производството на грозде от винени лозя (с 21,2%), а слабо изразено – при ябълките (с 1,5%).

До момента са прибрани близо 9,1 хил. тона орехи.

Площи и производство от трайни насаждения към 03.12.2020 г.

	03.12.2020				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 747	4 638	49 558	1 069	-3,4%	-2,6%	-1,5%	1,1%
сливи	8 539	8 094	55 751	689	12,1%	12,1%	34,7%	20,2%
орехи	9 012	8 575	9 082	106	*	*	*	*
ЛОЗЯ винени	34 512	34 417	189 386	550	-26,0%	-25,2%	-21,2%	5,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

*За орехите не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

2. Есенна кампания

Към 03.12.2020 г. като цяло е налице увеличение на засетите площи с основни есенни култури спрямо година по-рано, в границите от 0,9% (пшеница) до 28,6% (тритикале). Единствено площите с ечемик са малко под миналогодишните – с 4,3%.

Засети площи с есенници към 03.12.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., ха

Култура	05.12.2019	03.12.2020	Изменение
пшеница	1 100 247	1 110 092	0,9%
ечемик	119 074	113 908	-4,3%
маслодайна рапица	118 749	126 441	6,5%
ръж	5 327	6 261	17,5%
тритикале	10 779	13 864	28,6%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 30 ноември – 6 декември 2020 г. през Пристанище Варна¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за износ. Общо експортираното количество пшеница през порта от началото на сезона досега е с 53,2% по-малко на годишна база, докато при ечемика е налице повишение с 1,8%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 06.12.2019	29.06.2020 – 06.12.2020	Изменение на годишна база
пшеница	1 000 776	468 203	-53,2%
ечемик	64 570	65 728	1,8%
рапица	128 793	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През изминалата седмица през Пристанище Варна не е реализиран износ на царевица и слънчоглед. При липса на преминали количества и през съответния период на 2019 г., измененията на експорта на годишна база се запазват: увеличение със 17,7% за царевицата и с 15,1% за слънчогледа.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 06.12.2019	31.08.2020 – 06.12.2020	Изменение на годишна база
царевица	252 167	296 705	17,7%
слънчоглед	31 261	35 980	15,1%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 6 декември 2020 г. не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

През последната седмица за пръв път от началото на съответните пазарни години (м. юли 2020 г. за есенните и м. септември 2020 г. за пролетните култури) е реализиран внос на

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

ечемик и царевица през Пристанище Варна - респективно 2,2 хил. тона и 4,2 хил. тона. Все още няма данни за осъществен импорт на пшеница, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 46/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за месец септември 2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 46/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 2 декември 2020 г. средната изкупна цена на слънчоглед за страната нараства с 3,2% на седмична база. Незначително увеличение се отчита при цените на хлебната пшеница и царевицата - с по 0,3%, докато тези на фуражната пшеница и ечемика се задържат на нивата от предходната седмица.

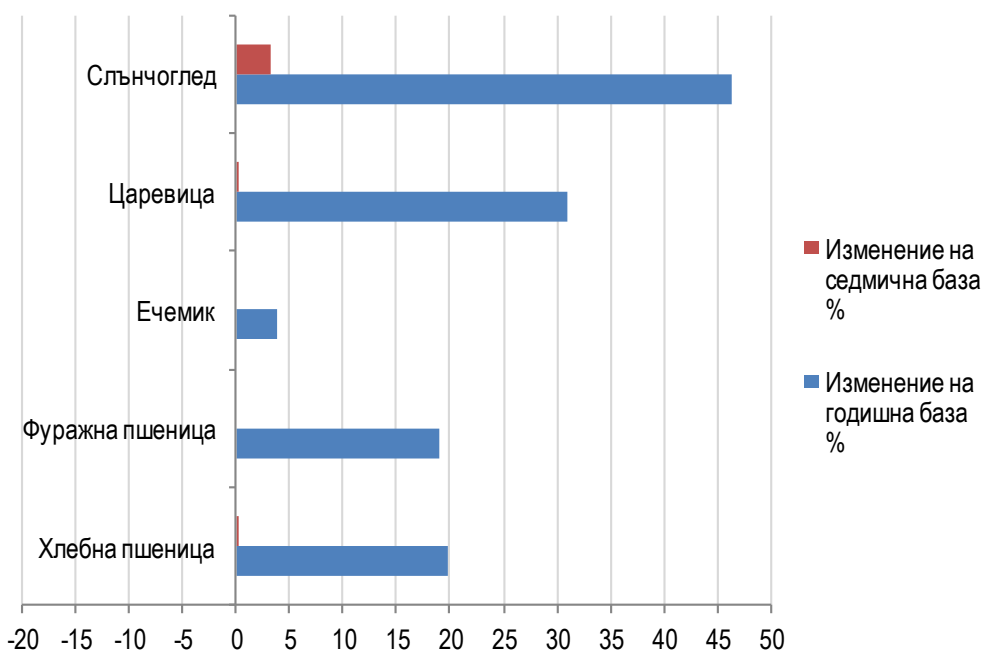
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 02.12.2020 г., лв./тон без ДДС

	04.12.2019	25.11.2020	02.12.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	313	374	375	19,8	0,3
фуражна пшеница	299	356	356	19,1	0,0
ечемик	283	294	294	3,9	0,0
царевица	267	349	350	31,1	0,3
слънчоглед	590	837	864	46,4	3,2
рапица	683	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Сравнявайки със същия период на миналата година, слънчогледът, царевицата и пшеницата са поскъпнали в рамките на 19,1% - 46,4%, а ечемикът - с 3,9%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
02.12.2020 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица се наблюдава повишение на средните цени на едро на зеле, краставици (български и вносни), български оранжерийни домати и картофи на тържищата - в границите от 1,6% до 17,7%. Сред основните продукти, предлагани по това време на годината, само ябълките и вносните домати поевтиняват, съответно със 7,6% и 9,7%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 04.12.2020 г., лв./кг

	06.12.2019	27.11.2020	04.12.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,71	0,61	0,68	-4,2	11,5
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,51	2,42	2,58	2,8	6,6
домати (внос)	*	1,86	1,68	-	-9,7
краставици (оранжерийни)	2,66	2,03	2,39	-10,2	17,7
краставици (внос)	*	1,46	1,52	-	4,1
пипер (зелен)	1,29	1,31	*	-	-
пипер (червен внос)	*	*	2,09	-	-
зеле	0,57	0,62	0,63	10,5	1,6
дини	*	*	*	-	-

	06.12.2019	27.11.2020	04.12.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,14	1,31	1,21	6,1	-7,6
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	1,61	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Към момента оранжерийните домати, ябълките и зелето се търгуват с между 2,8% и 10,5% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. Същевременно, цените на картофите и оранжерийните краставици са спаднали респективно с 4,2% и 10,2%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 04.12.2020 г.

